

VILÁGOSSÁGOT

Irta HORDÓSY IVÁN

Az elmúlt néhány hét alatt hosszabb utat tettem meg a Nyugaton és ezáltal lehetőleg olyan vidékeket igyekeztem bejárni, amelyek Kanadában a magyarság előtt kevésbé ismertek.

Ha az ember hónapokon keresztül állandóan a mi kis magyar közéletünk egyik fókuszában dolgozik, felfogása és véleménye mindenről meglehetősen egyoldalúvá lesz, érdeklődésének határai nem igen nyúlnak túl a megszokott magyar élet problémáinál — holott mindig nagy hiba az, ha az ember szűkös, kis látókörből figyeli az eseményeket és a körülötte lévő idegen világról nem vesz eléggé tudomást.

Különösen áll ez a mi esetünkre, amikor a mi kis magyar társadalmunk a hatalmas kanadai közvéleménynek csak cseppnyi részét képezi, de azzal mégis állandó és szerves összefüggésben van.

És ha az ember a saskatchewan-i rónákról felkerül a nyugati Sziklás Hegységek tisztalevegőjű és kristályvizű világába és évmilliók tradíciójának csendjében halkán és zavartalanul csodálja az ég tiszta kékjét — talán nyugodtabban és igazabban látja maga előtt a messze völgyekben elterülő magyar életet, elgondolása, tervei, céljai tisztábbak és szenvedélymentesebbek lesznek.

És akkor elvonulnak az ember szemel előtt a magyar életről és a magyar halottak, a saját maguk és otthoni kis családjuk egzisztenciájáért becsületesen küzdők, az elkecseregettek, a haragosok, az ideálisták, az örökösen lemondóak és reménytelenek, a jellemesek és azok, akiknek minden tettét csak a pénz, a dollármennyiségek minél magasabbra való felhalmozása diktálja, akik a dollárért már régen eladták valahol és valaha a lelkiük mélyében szunnyadó meggyőződést és ma már minden legkisebb izgalom vagy lelkiismeret furdalás nélkül adják el ugyanazért a dollárért a testvért, a magyar honfitársat, nagy emberi és nemzeti ideálokat — régi hazát, új hazát — aszerint, hogy ki ad többet érte.

Mert a mi társadalmunk is csak olyan emberekből kerül ki, mint a többi: becsületesekből és nem becsületesekből, jókból és rosszakból. A különbség talán az, hogy közöttünk több az elkecseregetett ember, mert senki sem vette ok nélkül kezébe a kivándorlás szomorú vándorbotját, másrésztől, aki közöttünk nem becsületes, az itt sokkal kevesebb ellenőrzés alatt üzheti játékaikat honfitársai kárára, mert a félreértett és tudatosan félremagyarázott szabadság, egyenlőség és testvériség erre itt több lehetőséget ad neki.

És az ember előtt felvonul az egész magyar társadalom tábora, amelynek zömében ottlátja az kaposvári, békevári, stockholmi, prud'hommei és a többi öreg magyar telepek harcosait, akik két kérges tenyerükkel, soha el nem fáradó gerinccel és a becsületes munka veritékével dolgoztak és dolgoznak a magyarság jónevének felemelésén és ottlátja — főleg Keletkanadában Moszkva, Prága, Belgrád és Bukarest fizetett ügynökeit, akik egyik napról a másikra ordítják a véres és meggyőződségnélküli jelszavakat:

— Le az urakkal, le az Istennel, le a csuhásokkal, le a hizott farmerekkel, — éljen a proletár-munkástársadalom!

És látja az ember azt az egy-két eltévelyedett, jóravaló fiatal magyar munkás vagy parasztleányt is, aki valamit már hallott a „szocializmusról”, „munkás-testvériségről” és aki vagy nyíltan vagy titokban lelkesedik Kun Béla ügynökeinek világba kiáltott eszméiért.

Mi azonban azt hisszük, hogy nem is annyira Moszkva, mint inkább a csehek, szerbek és oláhok fizetik ezeket az ügynököket, az Új Előret és annak kanadai fegyvertársát, mert a csehek, szerbek és oláhoknak sokkal nagyobb szükségük van a magyar egység megbontására, mint a moszkvai „internacionális ták”-nak.

Ugyanakkor azonban azt is tisztán látja az ember onnan, a messzebb és magosabb megfigyelőhelyről, hogy a kanadai magyar társadalomnak egészen elenyésző kis részét teszik ki ezek a jó pénzért kiabáló vörös és kislántány kortesek. A magyarság legnagyobb része ma már teljesen józan és sokkal műveltebb, hogyszem a „szocialista” tanokat hirdető agitátorok munkája mögött ne látja meg a tulajdonképeni szándékot: a magyar egység lehetetlenné tételét.

És akkor azt kérdezzük: miért nem szervezkedik ez a nagytöbbséget kitevő, józanul gondolkodó magyar társadalom? Miért nem szervezkedik valóban szociális és nemzeti alapon és miért nem tömöríti egybe az idegenben testvér nélkül bolygó magyar vándorokat?

Megalakították a Kanadai Magyar Szövetséget. Ennek a Szövetségnek célkitűzései lassan kitisztultak, elvesztették a megalakulás előtti és körüli idők zavarosságát és szennységét, a szövetség vezetőségének — különösen az általánosan ismert „egyesülés” óta a magyarság nagytöbbsége bizalmat ajándékozott, a magyar sajtó a vezetőség mellé állott — és ma a vezetőség mégis panaszkodik, hogy nem tudott olyan eredményeket elérni, mint amilyenekre számított.

Vajjon, ha így van, kinek a hibája ez? Szabad-e a vezetőségnek a magyarságot vagy a tisztességes magyar sajtót okolni azért, mert munkája mindaddig nem volt eléggé eredményes?

A magyar sajtó a magyar közvéleménynek csupán tükröz és a magyar közvélemény, mely időt és bizalmat előlegezett a vezetőségnek, nyugodtan és türelemmel várt és vár ma is — a vezérre vagy vezérekre, aki kiadja a jelszót: ezt vagy azt, ilyen vagy olyan irányban haladjunk, magyarok!

De hol van ez a vezér, vagy hol vannak ezek a vezérek?

Tudjuk, hogy mindezekért sokan azt fogják mondani, hogy mi „megtámadtuk” a Szövetséget. Pedig — Isten látja a lelkünket — ha valakinek fájt, hogy a Szövetség ügye nem halad előre, nekünk fájt legjobban és elsősorban. De mi ezt az ügyet nem úgy látjuk és véljük igazán támogatni, hogy agyba-főbe dicsérjük — akár megérdemli, akár nem, hanem rá akarunk mutatni a hibákra, hogy a beteg, — mert a szövetség ügye jelenleg az — meggyógyuljon, megerősödjék és olyan hatalommá váljék,

mely előtt tisztelettel vegye le a kalapját akárcikcsoda Kanadában. A legnagyobb hiba pedig: a központi vezetés hiánya.

Mig odavoltam legalább ötször hallottam, hogy a jelenlegi elnök lemondott és ugyanannyiszor hallottam, hogy: ugyan, dehogys! Azt is hallottam, hogy azóta gyűlések is voltak, vagy akartak lenni, de senki nem tudja, mi történt ezeken a gyűléseken és — őszintén szólva — mi sem tudjuk, hogy jelenleg hogyan is áll a Szövetség ügye.

Tessék nyílt kártyákkal játszani, a magyarság valamennyi tagját érdeklí, mi történik a Szövetséggel, akarják látni azt az embert vagy vezetőséget, amely határozott, mindenki előtt tisztán és világosan álló politikát dolgoz ki, aki minden héten mondja meg, mi történt és mit akar, aki konkrét, megfogható adatokkal és előnyökkel tudja bizonyítani, micsoda óriási előnyei vannak a nemzeti alapon álló szociális szervezkedésnek

NAGY JÉGESŐ PUSZTÍTOTT A PRÉRIN

TÖBBEZER HOLDAT VERT EL A JÉG QU'APELLE FOLYÓ MENTÉN ÉS SASKATOON VIDÉKEN

Ujból pusztító jégverésről származnak bejelentések. Ezúttal különösen Saskatchewan egyik legtermékenyebb vidékét a Qu'Appelle folyó környékét érte a természet csapása. A vihar Reginától északra Lumsden fölé lőtt kezdődött és innen keleti irányban haladt tovább pusztító utján.

Míg Duff és Lorlie környékén csupán 50–60%-os kárt okozott a termésben, a Craven, Abernethy és Southey kerületekben több helyütt 100%-os a kár. Több Stockholm, Cupar, Dysart és Lipton körüli gazdát is súlyosan érintett az itéletidő.

Ugyanakkor Saskatoonból is nagy viharokat jelentenek. Különösen Vanscoy farmerjel szentvedtek sokat. Stanraer vidékén pedig három hüvelyk (inch) magas jég feküdt a földön. A jég nemcsak ablakokat tört be, szárnyasokat pusztított el, hanem oly hatalmas szélviharral párosult, amely telefon és távíró pőznákat, fákat, kerítéseket, háztetőket döntött le.

Trochu, Altából és borzalmas jégesőről számol be Molnár G. honfitársunk. 11.-én este veszedelmes felhő jelent meg úgy 5 óra felé a várostól északnyugatra. Alig 15 perc alatt már a város felett volt és zuhogott a

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

ÚJ MAGYAR TELEPEK A FELVIDÉKEN

Zsolna, augusztus

Poprádfelka. Vonat dübörgése hallatszik. A zsolnai gyors fut be. Sok utas érkezik. A cseh beszéd zürzavar bántó lármája.

A nap a Magura mögé bukott. A hegyek ormain fehér a napsütés. Lassan-lassan árnyék emelkedik, a csillóság kékül, majd vöröslik s az ég tengermélyeségű. A hegyek megmerevednek, hó- és jégköpenyűkben, mint megannyi gnómok ülnek.

Az utasok a szállókba tartanak. A kijáratnál összeszorulnak, mindenki első akar lenni.

— Mostanában sokan érkeznek Prágából — szól valaki németül.

— Igen, most van az idejük — felel egy másik.

— Magyarok is érkeztek. Hiába minden beszéd, őket is szívesen látják.

A másik férfi az ujonnan érkezett csoportot figyeli. Valóban magyar beszéd hallatszik. Kívér nők, pocakos férfiak jönnek. Izadnak, arcuk piros.

— Pardon, ezek nem magyarok, ezek csak Magyarországon laknak!

Megérkezik a kassai személyvonat. Beszállásra csengetnek. Mindkét vonat elindul.

Zsolnára utasunk. Egymásután maradnak el az állomások. A kerekek ritmikusan verik a sínvasat. A hidakon keresztül az acél kattogás megszűszorozódik. Beestelődik. A Vág vezet bennünket. Fehér tükre messzire látszik. A völgyben apró

falvak húzódnak meg. Lámpák gyúlnak ki. A hegyek mélyéből is elővillágit egy-egy lámpás.

Valaki nagy csöndesen szól: — Hej! De istentől elragaszkodott helyre gyűttek a mátyusföldiek.

— Hogy-hogy öreg bátyám? — kérdezzük.

Meghökken az öreg, most veszt észre, hogy hangosan szólott. Körülnéz. Rajtuk kívül még ötven utasnak a kupében. Az öreg mellénk telepedik.

— Engedelmet kérek, az urak hová valók?

Egy kissé zavarban vagyunk, sohasem tudni, hogy mikor hallgatják ki az ember beszédét. Sok besugó akad és a cseh könnyen kelemenlenkedik. Gondoljuk, most nincs mitől tartani.

— A világ végéről — felelünk nevetve.

Ugyanis egyidőben a tutajostótok Esztergom alá érve elszórnyülködve látják, hogy a Dunának vége van. Itt hirtelen kanyarodik a folyó és úgy tűnik, mintha hegy nyelné el a vizet.

— Ahá, Grán, — eszmélt föl az öreg és még közelebb húzódik hozzánk.

— Mi van a mátyusföldiekkel, öreg bátyámp? — érdeklődünk.

— Hát az, kérem átosan, hogy a Zeltva mellől sokan jöttek föl a hógyekbe.

— Már mér?

— Azér, mer' elvették a földjüket, azaz, hogy addig-addig húzták rajtuk a nagy adót, míg dobra nem ke-

A MILLIÓ GYERMEK

IRTA: KISS MENYHÉRT

Nyulás Péter tehénpásztor volt a Bekecsen, éppen fiatal házas volt, mikor kihirdették a háborút a községében s be kellett vonulnia.

A szabad természetben nőtt fel, árva gyermek volt s szél, eső, vihar verte nagyra, iskolában csak egy télen járt, a nevét nagybetűkkel írta le. A háza neki Nyárádremete volt s főképpen a Bekecs hatalmas tölgyes, bükkös erdői, hol gyermek- és ifjúéveit töltötte.

Hívták, ment. Cigányokat fogadtak, azok muzsikáltak. A választástól megmaradtak a zászlók. Vitték. Sört és pálinkát ittak. Enekeltek. Csudaszép nyári napok voltak. Mondták nekik, hogy az öreg király bajban van, hát hívja segítségül a legényeket Boldogan, büszkén mentek, akár a lakodalomba.

A verekedés különben is a vértükben van, hála Istennek. Nem tűrik a megaláztatást. A pókhendiséget. A bucsun gyónnak és áldoznak. Délután a táncban megverik a legényt, ki valaha meg bántotta, vagy szépelegni mer a szívük választottjának. Bátorak, szótartók, jóbarátok. Önfelelőzők, a maguk javát sohasem nézik. Székelyek.

Nyulás Pétert öt súlyos sebbel szedték össze a lembergi csatában. Heteken át lázasan feküdt, végre tündérországban ébredt fel, egyre virágos — világos nagy orosz kórházban. O-

rosz vöröskeresztes uridámák ápolták s úgy bántak Péterrel, mint egy elkényeztetett nagygyermekkel. Mikor már Kelet-szibériában raboskodott, sokszor visszasírta betegségét s az öt halkan simogató tündérujjakat.

Mert a raboskodás rettenetes volt. Csupán azért is tudta Nyulás Péter elviselni, mert jó keresztény volt. Nyárádremetén vasárnap sokat hallott a mennyországról és pokláról. Hát ő most megy át a poklon. Egyszer eljut a mennyországba is. De addig ösztendőt tel el. Gyűjtögette, kuporgatta a pénzt, hogy kellő pillanatban megszökhesen. Meg is szökött. És szerencsésen. Főképp a fehérnépek mindenütt segítettek.

Nagy fekete szeme, bánatos arca, tömört, fekete szakállja, meleg hangja épártfogolták a tengerig. Onnan, jmint szénalapátoló, egy francia hajón jött Európába. Egy olasz kikötőből vasuton Romániába. Mert a széke katoná Magyarországból indult el a káboruba, hogy hazá érkezzék Romániába.

Nyulás Péter először a francia hajón hallotta, hogy mi történt idehaza. Ott kinn, Kelet-Ázsiában egy pusztában szolgaleánykedett bizonyos Dimitriev Nikolajnál. Ugy éltek, mint a madarak az erdőben. Vasut, posta, újság, patika, politika s más istennya nem rontották az egészségüket. A fák kiszödlültek az aranykalászkok megértek, hozzá négyszer egymásután, erőlt tudta, hogy ott már négy esztendő töltött. Kiszámította, hogy a kislia már hatusztendő

már javában térítgeti a teheneiket, alkalmasint már iskolába is jár, mert az asszony nagyon tudalékos és nagyravágyó teremtetés, holott mikor bucsuzóban megcsipkedte gömbölyü arcoskáját, csak annyit tudott mondani: hüü... hüü...

A francia hajón összebarátkozott egy másik szénalapátolóval, aki befelé német volt, de kifele szerbnek kellett lennie s aki elmondta, hogy mi minden történt idehaza, amióta őket elfogták.

— Hát te otthon román leszel?

— Te meg francia.

— Lehetséges, hogy az ember más legyen, mint ami?

— Galambból, sas, bányából farkas, sohse lesz, kamerád...

Egy bolsevik hang is belevegyült a szóba, mire szét is rebentek:

— Ne nyavalyogjatok. Ott a haza, ahol élni lehet, élni ott lehet, hol nincs törke és polgárság. Hol a proletárok diktálnak. Ne a hazán sopánkodjatok, hanem a bilincseiteken.

Ezt nem értették meg sehogya szívük még sóvárában fájt a haza, a feleség, a gyerek után. Mindazok után, kik ama völgyben élnek és szívük és szavuk teljesen hasonló.

Az ut a hajón és tengeren néhán hónapba telt. Végre a szovátai uton gyalog baktatót hazafelé és a värmezeli nyílásnál megpillantotta a remetei templom fehér tornyát.

— No, te Péter — dünyögte magában — ezt se hitted volna a Sárgea-tenger partján, hogy még egyszer megpillantod élve

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.

Legyen azonban nyugodt a szövetség vezetősége, hogy mi a magunk részéről álljuk a szavunkat és támogatjuk a szövetség gondolatát minden erőnkkel, az utolsó csepp vérvünkig, mint ahogy eddig is minden támogatást megadtunk és nem jászottunk „parlamentárossá” — mint ahogy azt is ránk fogták, — de ne feledje el a vezetőség azt sem, hogy mi mindenkor a szövetséget fogjuk támogatni és csupán azokat, akik a szövetség vagyis nem cselekszik valóban a megvalósulás felé öhajják és képesek vinni.

— és akkor majd a szövetség nem a sajtót és nem a magyarságot fogja okolni folytonosan, hogy nem támogatja, — mint ahogy a rossz kereskedő sem okolhatja a közönséget azért, ha nem megy a boltjába, hanem, ha meg akar élni, jó árut tart és — ha szükséges — új üzletvezetést alkalmaz.